

NORSK KULTURRÅD
Arts Council Norway

Kulturdepartementet
Pb 8030 Dep
0030 OSLO

Ref.

Vår ref.

Dato

12/02861-3 - AVE

23.05.2012

Høringssvar - Utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Norsk kulturråd oversender herved høringssvar på *Utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier*.

Med hilsen

Anne Aasheim (sign.)
direktør

Arne Vestbø (sign.)
konst. seksjonssjef

Vedlegg: Høringssvar
Rapporten "I skvis mellom bok og avis"

Hørings svar “Utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier”

Norsk kulturråd avgir med dette høringssvar på “Utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier”. Kulturrådet vil i stor grad uttrykke støtte til utkastet, som vi mener vil kunne føre til at produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (heretter kalt “pressestøtten”) vil treffe bedre med å oppnå de grunnleggende mediepolitiske mål. Å få på plass en plattformuavhengig støtteordning er naturlig sett i lys av den teknologiske utviklingen.

Utover dette vil høringssvaret i det følgende konsentrere seg om to punkter. Det første punktet gjelder en konstatering av at forslaget innebærer at de riksdekkende ukeavisene som inntil nå har søkt Kulturrådets produksjonsstøtteordning for ukeaviser nå vil kunne søke pressestøtte fra Medietilsynet i stedet for. Det andre punktet gjelder forslag om å inkludere en tilskuddskategori for særlig betydningsfulle aviser og å innlemme nynorskandel som et fordelingskriterium i pressestøtten.

Inkludering av riksdekkende ukeaviser i pressestøtten

Ved å endre kravet om geografisk avgrensning for aviser med ukentlig utgivelsesfrekvens på papir, vil nå de riksdekkende ukeavisene også kunne søke ordinær pressestøtte. I forskriftutkastets § 1 foreslås følgende formulering i siste setning: “Medier som mottar andre former for driftsstøtte over Kulturdepartementets budsjett, kan ikke motta tilskudd etter denne forskriften.” Norsk kulturråd synes dette er en naturlig avgrensning, som også må gjelde motsatt vei. Siden retningslinjene for ukeavisstøtten under Kulturrådet og det foreslåtte utkastet i praksis vil åpne for søknader fra de samme mediene, og siden pressestøtten utvilsomt må anses som den primære mediepolitiske statlige støtteordning, vil konsekvensen av dette være at rådet avviker sin ukeavisordning.

På denne bakgrunn minner vi om at Norsk kulturråd i R3/2011 fattet et vedtak der det “anbefaler at tilskuddsordningen for *ukeaviser* løftes ut av Kulturrådets portefølje og legges til Medietilsynet”. Beslutningen kom på bakgrunn av erfaring med støtte til ukeaviser over flere år, og var blant annet begrunnet i argumenter som fremkom i rapporten *I skvis mellom bok og avis*, som også ble behandlet i dette rådsmøtet (her vedlagt). Rapporten ble bestilt av rådet selv etter at Mediestøtteutvalget i NOU 2010: 14: *Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt* skrev om Kulturrådets støtteordning at det ”på sikt kan (...) vurderes om støtte til enkelte periodiske publikasjoner kan samordnes med dagens nummer to-aviser og administreres av Medietilsynet” (s. 101). Utvalget anbefalte imidlertid at det først ble gjennomført en evaluering av dagens ordning. Med den nevnte rapporten har Kulturrådet gjennomført en slik evaluering, og konkluderte altså med et vedtak der man ber Medietilsynet overtar forvaltningsansvaret for de riksdekkende ukeavisene. At nå selve pressestøtten er foreslått endret slik at denne type publikasjoner kan inkluderes der, synes derfor på alle måter naturlig. Støtten til relativt sett like aviser bør samles på ett sted.

For ordens skyld bemerker rådet at da det i statsbudsjettet for 2007 fikk ansvar for den tidligere posten ”Ymse publikasjoner”, var posten plassert under kapittel 335 Pressestøtte, post 76. I statsbudsjettet for 2008 ble imidlertid post 76 plassert sammen med tidsskriftene under kap.326 (Språk-, litteratur- og bibliotekformål), post 55 Norsk kulturfond. Avsetningen var gitt betegnelsen ”Tidsskrift/ymse publikasjoner”. Senere har Norsk kulturråd gitt avsetningen navnet ”Periodiske publikasjoner”. Periodiske publikasjoner er altså delt i to underkategorier: ukeaviser og månedsaviser/kulturtidsskrift. De publikasjonene som fikk støtte over posten “Ymse publikasjoner” er ikke ensbetydende med de samme som i dag søker om støtte fra ukeavisordningen. Til søknadsrunden for 2012 søkte sju aviser om tilskudd fra “Støtteordningen for ukeaviser”, og samlet søknadssum var 32,5 millioner kroner. Samlet

tilskudd er på kr 16,052 mill. Fire aviser fikk tilslag på søknad om støtte, mens tre fikk avslag. Av disse tre fikk to utfasingsstøtte (nedtrapping av tilskuddet over to år). Det er altså denne støtteordningen for ukeaviser som blir overflødig dersom det blir besluttet en ny forskrift for pressestøtten i tråd med det foreslåtte utkastet. Støtteordningen for kulturtidsskrift/månedsaviser bør forbli under Kulturrådets portefølje.

Forslag om å inkludere en tilskuddskategori for særskilt betydningsfulle aviser og å innlemme nynorskandel som fordelingskriterium

I høringsnotatet foreslår departementet at kategorien “Riksdekkende meningsbærende aviser” utgår fra pressestøtten. Kulturrådet er enig i at det har vært en svakhet ved denne kategorien at den i praksis har vært lukket for at nye medier kan komme inn. I utgangspunktet sikrer departementet muligheten for å yte tilskudd til de inntil nå såkalte meningsbærende avisene gjennom i utkastets formålsparagraf (§ 1) å slå fast at pressestøttens formål er også å sørge for at det finnes “alternativer til de ledende mediene i større markeder”. I § 4, punkt 2 avgrenses denne kategorien, når det står at støtten skal gå til medium som “inneholder et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder” og “ikke til medium som i all hovedsak inneholder stoff om ett eller noen få samfunnsområder, eller som i hovedsak inneholder stoff vinklet ut fra en spesiell faglig, politisk, ideologisk, religiøs eller etnisk bakgrunn”. I kommentarene til utkastet sies det videre at eventuell bortfall av støtte til riksdekkende meningsbærende aviser vil kunne kompenseres for gjennom å øke Oslo-satsen for nummer to-aviser.

Det er etter Kulturrådets mening betenkelig å avvikle støtten til riksdekkende meningsbærende aviser ved å øke satsen knyttet til redaksjonens geografiske tilhørighet. Slik vil man i praksis stenge for initiativ som kan tenkes å komme fra andre steder av landet, noe som i seg selv kan være viktig for å ivareta et mediemangfold. Uavhengig av dette bør det opprettholdes en særskilt kategori for riksdekkende aviser, der det ikke utelukkende brukes kvantitative utregningsmetoder. Det bør være en mulighet å yte ekstra statlig tilskudd i tillegg til de mer standardiserte utregningene, der en vurdering av et mediums betydning i og for offentligheten legges til grunn. Det er en kjensgjerning at Medietilsynet vil komme opp i mange innholdsmessige avveiiinger ved fortolkningen av hele § 4 i utkastet, noe som betyr at det her uansett vil bli skjønnsmessige vurderinger som må legges til grunn for om et medium kvalifiserer for pressestøtte eller ikke. Kulturrådets erfaring er at dette er vurderinger som lar seg gjøre, og at det derfor også kan inkluderes en type vurdering som her foreslått. I arbeidet med et slikt revidert utkast burde Kulturdepartementet også foreta en konsekvensanalyse av hvilke følger en overføring til ordinær pressestøtte ville få for de riksdekkende ukeavisene, noe som mangler i høringsnotatet som er sendt ut. Som vi var inne på ovenfor, er det en kjensgjerning at disse publikasjonene får mindre tilskudd enn de i søknadene viser at de har behov for, og som rene kvantitative kriterier muligens ikke kan ta høyde for.

Videre mener Norsk kulturråd det bør innlemmes et fordelingskriterium i forskriften som omhandler nynorskandel. Mediepolitikken og språkpolitikken må ses i sammenheng, og den nynorske pressen er essensiell for å sikre et språklig mangfold i den norske offentligheten. Det er hevet over tvil at nynorskpublikasjoner har særlige utfordringer i markedet, spesielt på riksdekkende nivå, og departementet bør derfor utarbeide et fordelingskriterium som gjør at aviser som skrives og redigeres på nynorsk kan få ekstra statstilskudd.